

prof. Ing. arch.

Josef Bertl,

dr. h. c.

* 6. 1. 1866 Soběslav
† 30. 5. 1955 Praha

*Josef Bertl
Lektor.*

prof. Ing.

Zdeněk Elger z Elgenfeldu

* 30. 10. 1871 Nové Strašecí
† 15. 12. 1940 Brno

Prof. Ing. Zdeněk Elger

ZDENĚK ELGER se narodil 30. října 1871 v Novém Strašecí u Rakovníka. Byl synem Jana Nepomuka Elgera z Elgenfeldu a Antonie, roz. Tolmanové. Jeho otec brzy zemřel a mladý Zdeněk se dostal působením svého poručníka na reálku v Hradci Králové, kterou absolvoval s výborným prospěchem v roce 1888. V roce 1893 absolvoval strojní inženýrství na České vysoké škole technické v Praze.

Tehdejší člen komise II. státní zkoušky průmyslník Urban přijal mladého inženýra ihned do praxe. A tak od 1. listopadu 1893 nastoupil Elger ve strojírenské firmě Märky, Bromovský & Schulz v Hradci Králové, kde prvních pět let pracoval ve vývoji zařízení pro cukrovary, pivovary a dráhy, později v konstrukci parních strojů a kotlů, kompresorů, vodotěsných strojů hornických a městských strojů vodárenských. Prováděl i garanční zkoušky a vedl hlavní montáže, například velké vodárny města Vídně ve XIII. okrese – Breitensee. V roce 1897 byl firmou vyslán na studijní cesty po průmyslových závodech v Německu, Belgii, Francii a Švýcarsku.

Dne 1. ledna 1899 byl jmenován vedoucím inženýrem a ředitelem strojíreny stejné firmy v Adamově, kde po další tři léta vedl provoz celého závodu, a to nejen technických a administrativních kanceláří, ale i veškerých dílen zaměstnávajících tehdy přes 600 dělníků. Věnoval se hlavně konstruování, ale vytvořil zde i první tuzemské chladicí stroje pro bývalé rakouské válečné loďstvo na lodích „Szigetvár“ a „Karel IV.“. Byl konzultantem při výpočtech, provádění a zkouškách chlazení pro rakouské, italské a ruské lodě (například Babenberg, Sophia Hohenberg, Tiger, 4 Cosulichovy parníky, Regina Elena, Francesco Ferruccio, Lombardia, Carlo Alberto, Jenisej, Ob, Imperator Pavel, Oleg), ale i pro jiná zařízení pro pozemní průmyslové závody.

Ing. Zdeněk Elger byl vyzván Josefem Líčkou, aby se ucházel o profesorské místo na utvářejícím se strojním odboru na české technice v Brně. Stejně tak ho vybídl

i ministr Antonín Rezek, který v té době pobýval v Adamově. Elger tedy nejprve žádal o profesuru stavby strojů I., ale později na podnět Václava Řehořovského žádost změnil na teoretickou nauku o strojích, která se měla obsadit po vzoru pražské techniky.

Dne 27. října 1901 byl Ing. Elger jmenován (s účinností od 1. listopadu 1901) řádným profesorem obecné a teoretické nauky o strojích na české technice v Brně. Zde byl pověřen vybudováním tepelné laboratoře, kterou později řídil. Kromě přednášek zavedl povinná cvičení se stroji, a to nejprve v průmyslových podnicích, později ve školní laboratoři.

Od svého nástupu konal přednášky a cvičení z předmětů Obecná nauka o strojích a Teoretická nauka o strojích. Od roku 1913 sloučil původní nauky pod názvem Tepelné stroje a zavedl samostatné přednášky Stavba strojů chladicích. V roce 1926 zavedl Cvičení paliv a olejů. V akademickém roce 1905/1906 byl rektorem brněnské techniky, v letech 1902/1903, 1914/1915, 1922/1923, 1931/1932 děkanem odboru strojního inženýrství.

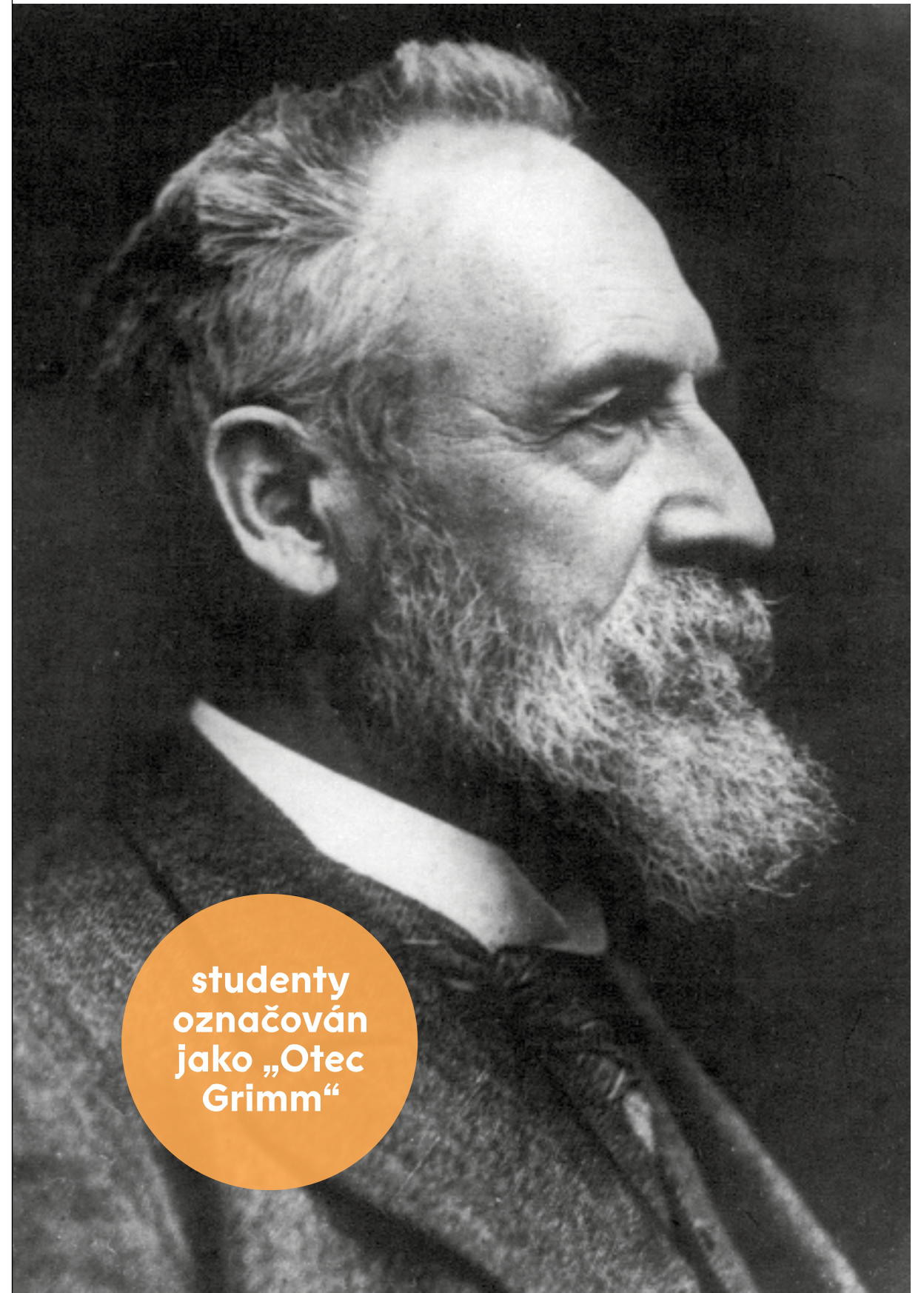
Od roku 1902 byl Zdeněk Elger členem komise pro II. státní zkoušku odboru strojního inženýrství, jejímž byl předsedou v letech 1927–1937, od roku 1912 byl členem zkušební komise II. státní zkoušky v odboru elektrotechnického inženýrství. Dále byl členem zkušební komise pro uchazeče o oprávnění civilních inženýrů pro stavbu strojů při zemském úřadě v Brně. Byl mimořádným členem patentního úřadu v Praze, radou patentního soudu v Praze, členem Československé národní rady badatelské, členem Stížnostní komise pro kovoprůmysl ve sporech zaměstnavatelů a dělníků, Výzkumného uhelného ústavu, Komise pro zkoušení automobilů a jejich řidičů. A také zkušebním komisařem pro stroje lokomotiv, strojníků a topičů. Byl předsedou správní rady Moravské akciové knihtiskárny Polygrafie Brno.

Vědecké poznatky o strojích, jejich stavbě a provozování publikoval v časopisech Elektrotechnický obzor, Strojnický

prof. Ing.

Leopold Grimm

* 3. 3. 1862 Všebořice
† 23. 4. 1939 Brno

studenty
označován
jako „Otec
Grimm“

